

7/12422

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı :B.02.0.002/ 1990
Konu :

SÜRELİDİR

24.3.2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İLGİ: a) TBMM Başk.nın, 06.03.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/12422-18895/48141 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 09.03.2006 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-505-41/1121 sayılı yazısı.
c) Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin, 21.03.2006 tarih ve B.02.1.MGK.0.61-610/670 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Şefik ZENGİN'in, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığın koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/12422 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Mehmet Ali ŞAHİN
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: İlgı (c) yazı (2 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Adres	: Başbakanlık Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı (Sn.Mehmet Ali ŞAHİN) Bakanlıklar/ANKARA	Ayrıntılı Bilgi	(0 312) 419 16 48
Telefon	: (0 312) 413 73 22	İçin Telefon	: M. DURMUŞOĞLU Özel Kalem Müdür Yardımcısı
Faks	: (0 312) 419 15 45 - (0 312) 425 14 35	e-posta	: buro.mehmetalisahin@basbakanlik.gov.tr

7/12422

T.C.
MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : B.02.1.MGK.0.61-610/670
Konu : Yazılı Soru Önergesi.

21 /03/2006

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Mehmet Ali ŞAHİN)

İlgi : Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı'nın (Sn.M.A.ŞAHİN) 13/3/2006 tarihli ve B.02.0.002/1600 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazılarında bahse konu ve Mersin Milletvekili Sayın Şefik ZENGİN tarafından yöneltilen 7/12422 Esas No'lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin maruzatımız aşağıda sunulmuştur.

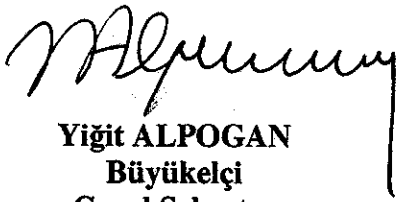
MGK Genel Sekreteri ABD'li karşının davetine icabeten 23-27 Ocak 2006 tarihlerinde bu ülkeyi ziyaret etmiştir. Genel Sekreter, ziyaret sırasında resmi temaslarına ilaveten ABD Kongresinde görüşmelerde bulunmuş ve bazı düşünce kuruluşlarında konuşmalar yapmıştır. Bu bağlamda, 24 Ocak 2006 günü "The Washington Institute for Near East Policy" isimli kuruluştaki bir konuşma yapmış, bilahare yer alan soru-cevap bölümünde katılımcıların çeşitli sorularına cevap vermiştir. Bir katılımcının, Türk Ceza Kanununun 301 inci maddesinin kaldırılması ile ilgili olarak ne düşündüğü ile ilgili sorusu üzerine; MGK Genel Sekreterliği adına konuşabileceğini, 301 inci maddenin kaldırılmasına taraftar olunmadığını, yüce Parlamentomuzun bu yasayı çıkaralı daha altı ay olduğunu, yasalarımızın üç veya altı ayda bir değiştirilmesine başlanırsa, yasaların uygulanmasında istikrardan söz edilemeyeceğini, ülkemizin AB sürecinde bulunduğunu, yapılması gerekenin Türk yargı sisteminin anlayışı ve yorumuyla, uluslararası anlayış arasında varolduğu görülen farkın giderilmesi olduğunu, bunun eğitim ve yetiştirme ile mümkün olabileceğini, nitekim AB'nin yargı mensuplarımıza yönelik eğitici kursları başlatmış bulunduğunu, dolayısıyla bu konuya yasa maddelerini değiştirmekten daha fazla önem atfetmemiz gerektiğini, meselenin özüne inmeden yasa maddelerini değiştirme sürecine girersek bunun sonunun gelmeyeceğini ifade etmiştir.

Yargı mensuplarımızın AB Hukuku bağlamında eğitilmeleri konusunda Adalet Bakanı Sayın Cemil ÇİÇEK, 31 Ocak 2006 tarihinde, "Türkiye'de İstinaf Mahkemelerinin Kurulmasının Desteklenmesi Eşleştirme Projesi"nin açılışında yaptığı konuşmada, eğitim alan yargı mensuplarının sayısını 24.595 olarak vermiştir. Buna ilişkin Radikal Gazetesi'nin 1 Şubat 2006 tarihli haberinin metni Ek'te sunulmuştur. Aynı şekilde, Adalet Bakanı Sayın Cemil ÇİÇEK, AB Hukukunu öğrenmeleri için 2005 yılında hakim ve savcılarının günlerinin kurs ve seminerlerle geçtiğini belirtmiş, bu kurs ve seminerlere geçen yıl 24.595 yargı mensubunun katıldığını beyan etmiştir. Bu konudaki Yeni Şafak Gazetesi'nin 7 Şubat 2006 tarihli haber metni keza Ek'te sunulmuştur.

Bu bağlamda belirtilmesinde yarar olabilecek son nokta, 23 Haziran 2003 tarihli ve 2003/5930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"nın yine Ek'te sunulan "Siyasi Kriterler" bölümünde de; yüksek mahkeme üyeleri dahil tüm yargı mensuplarını kapsayacak şekilde özellikle insan hakları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümleri ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı konusunda eğitim programlarına öncelik verileceği ve bunların yaygınlaştırılarak sürdürüleceği hususunun yer almış olmasıdır.

Yukarıdaki maruzatımızın incelenmesinden de görüleceği üzere, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yerini bulan üç temel erk'ten yargının değerli mensuplarına yönelik herhangi bir eleştiri amacı güdülmemiştir.

Arz ederim.


Yiğit ALPOGAN
Büyükelçi
Genel Sekreter

EKLER :

- 1- Radikal Gazetesi Haberi
- 2- Yeni Şafak Gazetesi Haberi
- 3- Siyasi Kriterler (6 sayfa)

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
TARİH : 22-3.2006
SAYI : 1990



T.C.

MILLÎ GÜVENLİK KURULU
GENEL SEKRETERLİĞİ
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

EK-1



KAYNAK: RADİKAL

TARİH: 01 SUBAT 20

Çiçek'ten AB ve Alpogan'a tepki

ANKARA - Adalet Bakanı Cemil Çiçek, Orhan Pamuk davası konusunda AB'yi eleştirdi. Çiçek, "TCK 301'i değiştirmek yerine, ifade özgürlüğü anlayışı medeni ülkelerden uzak Türk yargısını eğitmeliyiz" diyen MGK Genel Sekreteri Yiğit Alpogan'a da yüklendi.

Dün, AB finansmanlı, Türkiye'de İstinaf Mahkemelerinin Kurulmasının Desteklenmesi Eşleştirme Projesi'nin açılışına katılan Çiçek, AB'ye şöyle seslendi: "Bir yasa çıkıyor, ertesi gün uygulama başladığında yargılama sürecinin tamamlanmasını beklemeksizin, ilk karar alındığında hemen 'Bu AB hedefiyle bağdaşmıyor mu?' diye tepkiler başlıyor. Taşların yerine oturması için makul sürenin geçmesi gerekiyor. Yargının bir kısım faaliyetleri eleştirilebilir, ama insaf ölçüleri aşılmamalı."

Çiçek, Yargıtay'ın tepkisini çeken Alpogan'a da yüklendi. 24 bin 595 yargı mensubunun insan ticareti, karpaza, cezaevi yönetimi, çocuk adaleti, ifade özgürlüğü, yargıya erişim, iltica ve bunun getirdiği sorunlar, organize suçlarla mücadele, AB uyum yasaları, insan hakları, ceza hukuku alanındaki değişiklikler konularında eğitildiğini anlatan Çiçek, şöyle konuştu: "Bilgileri eksik olanlar, sanki Türkiye'de hiçbir şey yapılmıyormuşçasına, 'Yargı eğitilmeli, yargı şöyle olmalı' diyor. Yargı teşkilatı insanüstü bir fedakârlık yapıyor. Bu değerlendirmeler eksik yapılırsa, dışarıda da eksik bilgilere dayalı yanlış kanaatler oluşmaktadır." (Radikal)



KAYNAK: YENİ ŞAFAK

TARİH 07 SUBAT 2006

Hakim ve savcılarının ömrü kursta geçiyor

Adalet Bakanı Cemil Çiçek, AB hukukunu öğrenmeleri için 2005 yılında hakim ve savcılarının günlerinin kurs ve seminerlerle geçtiğini söyledi

Adalet Bakanı Cemil Çiçek, yargının eğitimsiz olduğunu söyleyenlerin bilgi eksikliği içinde bulunduklarını bildirdi. Çiçek, "Türk yargısı eğitilmeli" diyen MGK Genel Sekreteri Yiğit Alpogan'ı isim vermeden "insaf" olmaya çağırdı.

Yeni Şafak'a konuyla ilgili çalışmaları anlatan Çiçek, AB hukukunu öğrenmeleri için 2005 yılında hakim ve savcılarının günlerinin kurs ve seminerlerle geçtiğini hatırlattı. Çiçek, "Geçen yıl bu kurs ve seminerlere 24 bin 595 yargı mensubu katıldı.



Evrim
GÖKTAŞ

Yani bir hakim ve savcı 2 veya 3, aynı kursa katıldı" dedi. Yargının bir kısım faaliyetlerinin eleştirilebileceğini, ama insaf ölçülerini aşmadan bu tartışmaların yapılması gerektiğini ifade eden Çiçek, 2006 yılının da yoğun eğitim faaliyetleri ile geçeceğini anlattı. Çiçek, "Bilgileri eksik olanlar, sanki Türkiye'de hiçbir şey yapılmıyormuşçasına, mikrofonlar uzatıldığında, 'yargı eğitilmeli, yargı şöyle olmalı, yargı böyle olmalı' diyor" diye konuştu.

24 BİN 595 KİŞİ YARARLANDI

Türkiye'de en köklü değişikliklerin yapıldığı alanların başında yargı sisteminin geldiğine dikkati çeken Çiçek, yargının Türkiye'de devlet örgütü içerisinde hiçbir kurumun, organizasyonun yapmadığı kadar eğitim, seminer, değerlendirme toplantılarına önem verdiğini kaydetti. Çiçek, yargı mensuplarının 2005 yılı içinde çok sayıda eğitim toplantısına katıldıklarını belirterek, bu kurs ve seminerlerden toplam 24 bin 595



Hakim ve savcılar 2005 yılı içinde AB müktesebatı çerçevesinde düzenlenen çok sayıda toplantı, kurs, seminer ve sempozyuma katıldı. Hakim, savcı ve diğer adalet personelinin mesleğe kabullerinden sonra hayatları boyunca kazanmış oldukları bilgi ve deneyimlerini

yargı mensubunun yararlandığını bildirdi. Yani bir hakim ve savcının 2 veya 3 ayrı seminere katıldığını bu yüzden sayının 24 bini aştığını dikkat çeken Bakan Çiçek, şunları söyledi: "Türkiye'de bu anlamda eğitime, bilgiye, değişime en çok çaba gösteren yargı teşkilatıdır, yargı mensuplarıdır. Diğer kamu birimlerinde o işi yapacak bir başkasını bulabilirsiniz. Aynı

geliştirmek ve günün ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeye yükselmeleri için kesintisiz eğitime tabi tutulduklarını anlatan Bakan Çiçek, "Bu amaçla yabancı devlet ve uluslararası kuruluşlarla birlikte eğitim çalışmaları aralıksız sürdürülüyor" dedi.

dairede aynı işi yapan birden fazla insan vardır. Halbuki, yargı mesleğinde o dosyayı o hakim bilmektedir, o soruşturmayı o savcı yürütmektedir. Hem o soruşturma yürüyecek, hem o duruşma yapılacak, hem de bu kadar faaliyete katılacaksınız. Bu, insan üstü bir fedakarlıktır ve bu fedakarlığı da bu yargı teşkilatı yapıyor."

AVRUPA BİRLİĞİ MÜKTESEBATININ ÜSTLENİLMESİNE İLİŞKİN

TÜRKİYE ULUSAL PROGRAMI

23 Haziran 2003 tarih ve 2003/5930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

II- SİYASİ KRİTERLER

Türkiye, 24 Mart 2001 tarihli Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında öngörüldüğü şekilde temel hak ve özgürlükleri, demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını, azınlıkların korunması ve saygı görmesi hususlarındaki düzenlemeleri güçlendiren ve güvence altına alan kapsamlı anayasal ve yasal reformlar gerçekleştirmiştir.

Bu bağlamda, ölüm cezası kaldırılmıştır. İşkence ve kötü muamelelerin önlenmesine yönelik kapsamlı yasal ve idari düzenlemeler yapılmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararları ışığında yeniden yargılama imkanı getirilmiştir. Gözaltı ve cezai koşullarına ilişkin düzenlemeler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) normlarına ve Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tavsiyelerine uygun hale getirilmiştir. Olağanüstü Hal uygulaması ülke genelinde kaldırılmıştır. Düşünce, ifade ve basın özgürlükleri geliştirilmiştir. Dernekler ve vakıflar ile toplandı ve gösteri haklarına ilişkin düzenlemeler iyileştirilmiştir. Kadın-erkek eşitliğinin ihyasına, kültürel zenginliğin ve hakların güvence altına alınmasına, farklı dil ve lehçelerde öğrenim ve yayın haklarını kullanılmasına yönelik, gayri-müslim cemaatlere ve yabancılara ilişkin mevzuatı iyileştiren düzenlemeler yapılmıştır. İnsan hakları alanında Devlet ile sivil toplum arasında güçlü diyalog platformu olan İnsan Hakları Danışma Kurulu faaliyete geçmiştir. Millî Güvenlik Kurulunun danışma organı rolü yeniden tanımlanmıştır.

Diğer taraftan, siyasi kriterlerle ilgili sözleşmeler imzalanmış veya onaylanmıştır. Bunlar arasında Ölüm Cezasının Kaldırılmasına Dair AİHS'ye Ek 6. Protokol, BM Her Türlü Irk Ayrımının Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi, BM Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, BM Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, 182 Sayılı ILO En Küçük Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Sözleşmesi ve BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Kaldırılması Sözleşmesi İhtiyari Protokolü de bulunmaktadır.

Gerçekleşen reformların aynı zamanda etkili bir şekilde uygulanmasına yönelik olarak başlatılan çalışmalar sürmektedir. Reformların ruhunu eksiksiz olarak uygulamaya yansıtmayı amaçlayan birçok idari düzenleme yapılmıştır. Bu bağlamda, farklı dil ve lehçelerde yayın ve öğrenime ilişkin yetkisel yetki hazırlanarak uygulamaya konmuştur. Cemaat vakıflarının taşınmaz mallar üzerindeki tasarrufları ve derneklerle ilgili yetkisel yetki hazırlanarak uygulamaya konmuştur. İşkence ve kötü muamelelerin önlenmesi bağlamında kamu görevlilerinin bilgilendirilmesi için genelgeler çıkarılmış, kamu görevlileri başta olmak üzere, kamu görevlilerine yönelik insan hakları eğitim programları yoğunlaştırılmış ve yaygınlaştırılmıştır. Haklin ve savcılarla özellikle AİHS hükümleri ve AİHM içtihatı konusunda eğitimleri için Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği ile işbirliği halinde geniş kapsamlı programlar uygulanmaktadır. Tüm bu alanlardaki uygulamalarda reformlara koşut somut ilerlemeler sağlanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, uyum yasama çalışmalarının daha etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla bir AB Uyum Komisyonu kurulmuştur.

Temel yasaların titimyle değişmesi uzun süren bir yasama faaliyeti olup, bu süreç, katılmı müzakereleri sırasında da devam edecektir. Hükümet, çeşitli yasalarda katılmı müzakerelerinin başlanması için öngör niteliğindeki siyasi kriterlere uyum konusunda gerekli düzenlemeleri süratli bir şekilde "uyum yasa paketleri" marifetiyle gerçekleştirmeyi tercih etmiştir. Ancak, bununla beraber temel yasaların daha uzun vadede bir bütünlük içinde yenilenmesi hedeftir.

7/12/22

Hükümet, aşağıdaki başlıklar altında sıralanan yasal düzenlemeleri TBMM'nin 22. yasama dönemi 1. yasama yılı içinde tamamlamaya kararlıdır. Yapılan tüm reformların eşzamanlı olarak, lafzıyla ve ruhıyla uygulamadaki etkisinin ilke olarak Haziran 2004'e kadar görüleceği konusunda Hükümetin iradesi tamdır.

1- Düşünce ve İfade Özgürlüğü

Hükümet, ifade özgürlüğünün evrensel değerlere dayalı Avrupa Birliği müktesebatı ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerin uygulamalarına koşut olarak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 10. maddesi çerçevesindeki toprak bütünlüğü ve ulusal güvenliğin korunmasını da öngören ölçütler ile laik ve demokratik Cumhuriyeti, üniter devlet yapısını ve millî birliği koruma kriterleri temelinde bir yandan genişletilmesine, diğer yandan da sürdürülmesine öncelik ve önem vermektedir. Bu çerçevede,

- İfade özgürlüğünün sınırlarını belirleyen mevzuat Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve özellikle Sözleşmenin 10., 17. ve 18. maddelerinin lafzına ve ruhuna uygunluğu bakımından gözden geçirilecek,
- İfade özgürlüğü alanını genişleten yasal ve idari değişikliklerin etkin uygulanması sağlanacak,
- Basın özgürlüğünün evrensel standartlarda uygulanması için gerekli tedbirler alınacak,
- Türk vatandaşlarının günlük yaşamda geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması veya farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesine ilişkin hükümler hayata geçirilecek,
- Uygulamada yeknesaklığın sağlanması amacıyla, yargı mensuplarının insan hakları, AIHS ve AIHM içtihadı konusunda yürütülen eğitim programları yaygınlaştırılarak sürdürülecektir.

2- Dernek Kurma Özgürlüğü, Barışçı Toplantı Hakkı ve Sivil Toplum

Hükümet, sivil toplumun güçlenmesini ve demokratik yaşama katılımını desteklemeye devam edecektir. Bu çerçevede, ilgili mevzuatın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve özellikle Sözleşmenin 11., 17. ve 18. maddelerinin lafzına ve ruhuna uygunluk açısından gözden geçirilmesine devam edilecektir.

Bu bağlamda,

- Dernekler ve vakıflar ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ilişkin mevzuat gözden geçirilecek, çeşitli kanunlarda yer alan hükümler az sayıda kanunda toplanarak yeknesaklık sağlanacak,
- Dernekler ve vakıflar ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ilişkin yasal ve idari değişiklikler etkili uygulanacaktır.

3- İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi

Hükümet, işkence ve kötü muamele olaylarını önlemeye ve sıfır hoşgörü göstermeye kararlıdır. Adaletin biran önce etimesi için yürürlüğe konmuş olan yasal ve idari önlemler titizlikle uygulanacaktır. Hukuk ve ceza alanlarındaki değişiklikler dahil, yapılması öngörülen tüm yasal ve idari düzenlemelerde işkence ve kötü muameleyle karşı hassasiyet

gösterilecektir. Düzenlemelerin uygulanmasında özellikle AIHS'nin 3. maddesi ile Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza ve Muamelelerin Önlenmesi Komitesi tavsiyeleri dikkate alınacaktır. İzleme, denetim ve rapor etme mekanizmalarının çalışmalarına ağırlık verilecektir.

Bu amaca yönelik olarak,

- İşkence ve kötü muamele iddialarının derhal ve titizlikle soruşturulması ve ihlallerin faillerinin sıratle cezalandırılmaları sağlanacak,
- Yakalanan, gözaltına alınan veya tutuklanmaların avukatlarıyla görüşme ve yakınlarına haber verme haklarına ilişkin yasal hükümler titizlikle uygulanacak,
- Modern soruşturma teknikleri ve insan hakları ile kötü muamele ihallerini önlemeye yönelik tıbbi muayene sistemi etkili bir şekilde uygulanacak,
- Kanun uygulayıcılarının insan hakları eğitimi yoğunlaştırılacak ve yaygınlaştırılacak,
- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile Yakalama, Gözetlme Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinde yer alan düzenlemelerin uygulanmasının etkin biçimde denetlenmesi ve ihlali görülenler hakkında derhal yasal işlem yapılması sağlanacak,
- İşkence ya da gayri insani veya haysiyet kırıcı muamele suçları nedeniyle AIHM kararları sonucunda ödenen tazminatların sorumlu personele iletilemesi konusunda mekanizma etkin biçimde işletecek,
- Yakalama, gözaltı, tutukluluk sırasındaki haklar ve bu hakların ihlali durumunda başvurulabilecek şikayet yolları konusunda kamuoyu bilinçlendirilecektir.

4- Kamu Görevlilerinin İnsan Hakları Konusunda Eğitimleri

Yargı mensupları ve kolluk kuvvetleri başta olmak üzere, kamu görevlilerinin insan hakları konusunda slırmekte olan eğitim programları yaygınlaştırılacak ve özellikle AIHS ve AIHM içtihadı ile AB hukuku alanlarında bilinçlendirecek eğitim programları Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği ile işbirliği içinde geliştirilecektir.

5- Yargının İşlevselliği ve Verimliliği

Devletimizin temel niteliklerinin başında gelen hukuk devleti ilkesinin evrensel hukuk değerlerini benimsemiş çağdaş toplumlardaki anlayışla tılkemizde de yerleştirilmesi, adalet hizmetlerinin modern toplumun gereklilerine uygun şekilde etkili hale getirilmesi Hükümetin bu alandaki en önemli hedefi olup, bu bağlamda gerçekleştirilecek yargı reformu demokratikleşme sürecinin temelini oluşturmaktadır. Bu alanda öncelikli olarak, uygulamada yeknesaklığın sağlanması amacıyla, insan hakları, AIHS ve AIHM içtihadı konusunda yürütülen eğitim programları, yüksek mahkeme üyeleri dahil, tüm yargı mensuplarını kapsayacak şekilde yaygınlaştırılarak sürdürülecektir.

6- Cezaevleri, Tutukevleri ve Nezarethane Koşulları

Hükümet, ceza ve tutukevlerindeki koşulların iyileştirilmesi için alınan önlemlerin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Bu çerçevede, Avrupa Konseyi ve Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesinin tavsiyeleri dikkate alınarak, cezaevleri, tutukevleri ve nezarethanelerin uluslararası standartlarla uyumlaştırılması ile Ceza İnfaz Hakimliği kurumu ve Cezaevleri İzleme Kurulunun etkin çalışmaları sürdürülecektir. Ayrıca, cezaların infazına ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesine devam edilecektir.

7- Tüm Bireylerin, Ayırım Yapılmaksızın Tüm Temel Hak ve Özgürlüklerden Tam Olarak Yararlandırılması

Hükümet, tüm bireylerin herhangi bir ayırım yapılmaksızın tüm insan hakları, temel özgürlükler ve kültürel haklardan tam ve eşit olarak yararlanmalarını güvence altına almanın temel görevi olduğuna inanmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin taraf olduğu tüm uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmeyi sürdürecektir. Tüm bireylerin düşünce, vicdan, din ve inanç özgürlükleri AİHS'nin 9. maddesi çerçevesinde titizlikle korunacaktır. Kadın-erkek eşitliğinin özellikle uygulamada sağlanması bir öncelik alanı olacaktır. Bu çerçevede,

- İbadet özgürlüğü ile ilgili olarak, AİHS ve Ek 1. Protokolü ışığında, değişik din ve inanç gereksinimleri dikkate alınacak şekilde uygulamalar kolaylaştırılacak,
- Türk vatandaşlarının günlük yaşamda geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması veya farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesine ilişkin hükümler uygulanacak,
- Özürlülerin mesleki rehabilitasyonu ve istihdamları hakkında 159 No.lu İLO Sözleşmesine uygun önlemler alınacak,
- İLO En Küçük Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Sözleşmesinin uygulanmasına önem verilecektir.

8- Yürütmenin İşlevselliği

Millî Güvenlik Kurulunun (MGK) danışma organı niteliği, Anayasa ve ilgili yasa değişiklikleriyle yeniden tanımlanmıştır. MGK'nın ve MGK Genel Sekreterliğinin işlevleri bu niteliklerle uyumlaştırılacaktır.

9- Sözleşmeler

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 13. Protokolünün ve BM Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin İhtiyari Ek Protokolünün imzalanması için gerekli çalışmaların başlatılması öngörülmektedir.

24- ADALET VE İÇİŞLERİ

İlk Ulusal Programın yayımlanmasından bu yana (24 Mart 2001-11 Mayıs 2003) Adalet ve İçişleri (ile Siyasi Kriterler) alanındaki Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlanmasına yönelik olarak kabul edilip yürürlüğe giren mevzuat Ek-24.1 ve Ek-24.2'de verilmiştir.